

Vojenství u nás a v cizině.

Nadporučík Karel Gruncel:

Plynová služba v armádě SSSR.

Proti Francii a Anglii, jimž se podařilo za světové války poměrně v krátké době se přizpůsobiti překvapujícím německým plynovým útokům, vyhledati rychle prostředky obranné a přejíti k plynovým protiútokům, nemohla se ruská armáda tak rychle přizpůsobiti k protiplynové obraně, neboť v Rusku nebylo tak rozvětveného chemického průmyslu.

V poslední době došel však plyn jakožto moderní bojový prostředek ohromného pochopení v sovětské armádě přičiněním Vorošilovovým a za spolupráce vynikajících chemických odborníků, profesora Ipatjeva a později dr. Fišmanna, jenž je t. č. v čele vojenského válečného chemického ústavu sovětské armády. Dr. Fišmann usiluje nyní o vybudování mohutného chemického válečného průmyslu v Rusku. Především hledí organisovat velký počet odborných cvičitelů pro plynový výcvik. Na jeho popud byla již zřízena vojensko-chemická fakulta v Moskvě, kdež se dostává odborného vzdělání chemikům, kteří jsou ve vojenských službách. Také při universitách a technikách byly zřízeny odborné plynové kursy pro chemiky. Vyskolení chemici-odborníci v plynové službě jezdí pak ve zvlášť upravených železničních vagonech nebo autech, opatřených bohatým materiálem k názornému vyučování a výcviku, po jednotlivých posádkách, ba i civilních vysokých školách. Přičiněním dr. Fišmanna byla po celém Rusku organisována protiplynová obrana obyvatelstva.

Veškerá válečná chemická služba je podřízena inspektorátu chemické válečné služby, jemuž přímo podléhají: vojensko-chemická fakulta v Moskvě a veškeré pokusné a výcvikové jednotky (prapory), které se obírají plynovou službou.

Tyto prapory jsou takto organisovány: 1 rota je vycvičena v obraně proti plynovým útokům vlnovým. Je vyzbrojena aparáty k rozptylování plynové vlny (chlor — fosgen), 1 rota plamenometů k rozptylování yperitu, pomocná rota, která se stará hlavně o neutralisaci plynových látek (chlorovým vápnem), o ochranné gumové oděvy a p.

Jádrem pro provádění plynových útoků jsou speciálně vycvičené jednotky:

Oddily plynometů: Jsou vyzbrojeny vrhači pum. Pumy jsou plněny bitevním plynem (v kapalném stavu).

Oddily pro plynový útok vlnový: Jsou vyzbrojeny lahvemi plněnými bitevním plynem. Láhve dopravuje mužstvo oddílů ve zvlášť upravených torbách. Plynový útok vlnový, který je dnes téměř ve všech armádách považován za zastaralý, je v armádě sovětů intensivně cvičen. Uvedené oddíly mají ve výzbroji mimo to také zvláštní svíčky, jichž zapálením se získává dráždivý plyn. Svíčky se umísťují v první linii a za příznivého větru jsou automaticky (elektricky) zapalovány. Podle ruských zpráv je plyn těchto svíček velmi nebezpečný, neboť proniká i velmi dokonalými filtry masek. Používáno je hlavně plynů dráždivých, po jejichž použití jsou pak otvírány láhve s dusivým plynem. Rusové si slibují od této kombinace značné úspěchy.

Oddíly pro zamořování: Používají hlavně yperitu, který dopravuje mužstvo na zádech ve zvláštních schránkách; kromě toho disponují tyto oddíly i obrněnými auty a vlaky. Za jízdy je yperit rozstříkáván na obě strany, čímž je možno zamořit značný pás terénu. Těchto vlaků a aut má být používáno hlavně při ústupu, dále k zabránění odříznutí některých částí operujících jednotek. K oddílům pro zamořování jsou počítány i speciální dělostřelecké baterie. Bojující armáda je až do první linie vybavena četami vycvičenými v plynové službě. Mají za úkol zkoumat plynové masky a plyn použitý nepřítelem, účinek různých plynů, dále obstarávají meteorologickou službu a p. Tyto čety jsou složeny výhradně z odborníků pro plynovou službu. Každý pluk má podobnou četou přidělenou a může ji být v čas nutnosti použito k úlohám normální pěší čety. Tato četa se stará o zajištění proti plynovým útokům i za pochodů, ubytování, táboření atd. U každého pluku je zřízena zvláštní chemická laboratoř, v níž mohou být ihned analysovány použité plyny nepřítele a na základě toho může být ihned pracováno o odvetných opatřeních.

Nová nařízení v armádě nakazují, aby bylo při každém cvičení pamatováno na možnost plynového útoku a obrany. Je dokonce i předepsáno, jak dlouho musí příslušníci různých formací vydržet v plynové masce. Tak na př. dobře vycvičený pěšák sovětské armády má vydržet v nasazené plynové masce 2—3 hodiny, v ochranném gumovém obleku $\frac{1}{2}$ hodiny a po jeho odložení nesmí se na dobře vycvičeném vojákovi projevit žádná únava. Příslušníci dělostřelectva, jezdeckta a kulometných oddílů musí být zvyklí pracovat v nasazených plynových maskách v zamořeném terénu právě tak přesně jako za normálních okolností. Na motorisovaných jednotkách je žádáno, aby byly schopny s úspěchem překonávat zamořené prostory do délky a šířky 10—15 km. Velitelé tanků musí být schopni řídit svá vozidla, majíce při tom nasazenou masku nejméně 2 hodiny. Ženisté musí být schopni vyvinouti plné pracovní úsilí v nasazené plynové masce nejméně po dobu 1 hodiny. Spojovací oddíly musí být tak vycvičeny, aby mohly klásti telefonní vedení v masce právě tak rychle jako bez ní.

Zajímavé je, že Rusové předepisují i výkonným letcům, jak dlouho mají vydržet v letounu s nasazenou plynovou maskou! Na pilotech a pozorovatelích vyžadují nejméně dobu 3 hodin, na personálu letišť a hangárů dokonce plné 4 hodiny!!

Tyto požadavky vyžadují ovšem usilovného a soustavného výcviku. Příslušníci různých zbraní jsou též cvičeni v metodách, jak odstranit plyny z různých zbraní. Je přímo stanoveno, že voják musí znáti způsob, jak zbavit pušku plynu, jímž byla potřísněna, a je též stanoveno, že voják je nutno v tom tak vycvičit, aby dovedl pušku zbavit plynu v době 15—20 minut, kulomet za 20 minut, dělo a minomet za 30—40 minut. Tento výevik (v maskách a v protiplynových gumových oblecích) se koná u těles za dozoru vojenských lékařů, kteří mají při tom za úkol studovat fyziologické účinky různých plynů a schopnost vojinů vydržet v maskách a v ochran-

ných oblecích. Týž úkol mají i vojenští veterináři, kteří konají pokusy s koňskými a psími maskami.

Zvýšené požadavky jsou kladeny na speciální oddíly, vycvičené v plynové službě. Pro ně je předepsáno, že v maskách musí vydržeti nejméně 6 hodin, v ochranném obleku pak nejméně 2 hodiny.

Kromě uvedených speciálních formací má každá jednotka rotou počínaje alespoň jednoho důstojníka a několik vojinů vycvičených zvlášť důkladně v plynové službě.

Dnes má již každá větší ruská posádka zvláštní cvičiště, kde jsou prováděna toliko cvičení v plynové službě. Cvičiště jsou úplně ohrazena.

Z toho je vidět, jak ohromná váha je kladena v armádě SSSR. na plyn jakožto na budoucí bitevní prostředek.

Plynové službě je věnován v armádě i zvláštní čtrnáctideník „Chimija i oborona“.

(Podle článků časopisu „Chimija i oborona“ a názorů dr. Fišmanna uvedených v ruské „Krasnoj zvezdě“.)

Mjr. gšt. František Bürger:

Finská armáda.

Všeobecná branná povinnost je zavedena zákonem z r. 1922. Aktivní služba počíná v 21 letech věku a trvá 1 rok u pěchoty, 15 měsíců u ostatních zbraní; záložník je 7 let v záloze a 25 let v teritoriální milici. Roční kontingent je 20.000 nováčků, celkový početní stav armády 29.500 osob, z nich je 1800 důstojníků, 4270 poddůstojníků a 560 úředníků.

Vrchním velitelem armády je prezident republiky, jemu podléhá velitel vojska a ministr národní obrany.

Armáda má 3 pěší divise (Helsinki, Vripuri, Mikkeli), 1 jezdeckou brigádu, technické jednotky, letectvo a útočnou vozbu.

Pěchota má 8 pluků (po 3 praporech, prapor 3 pěší a kulometnou rotu), 6 samostatných praporů a 3 cyklistické oddíly.

Dělostřelectvo má 4 polní pluky po 3 oddílech a 1 těžký pluk.

Jezdecký pluk má 4 jezdecké a 1 kulometnou eskadronu.

Námořnictvo má válečné loďstvo a 3 dělostřelecké pluky a 1 samostatný oddíl pobřežní obrany.

Mimo pravidelné vojsko existuje dobrovolná milice o 120.000 mužích a ženská milice (zdravotní, kuchyňská, intendantní sekce), obě utvořené v r. 1918 v době komunistického nebezpečí.

Aktivní důstojníci jsou vychováni v 2roční kadetní škole, z dalších škol sluší jmenovati 2roční válečnou školu (ročně se přijímá do ní 30 žáků), 1roční školu pro vyšší velitele, pěchotní a dělostřelecké učiliště a intendantskou školu. (RAG. 1933, čís. 2.)

Argentinská armáda.

Branná moc republiky Argentiny se skládá z řadového vojska, z národní gardy a z teritoriální gardy. Země má všeobecnou brannou povinnost, muži patří do 30 let věku k řadovému vojsku resp. k jeho záloze, od 30 do 40 let k národní gardě a od 40 do 45 let k teritoriální gardě.

Stálá armáda má 5000 důstojníků a 20.000 mužů, její zálohy 250.000 mužů; s použitím všech záloh (gard) může stát postaviti ve válce armádu o 700.000 mužích.

Stát je rozdělen na 5 vojenských oblastí; v každé oblasti je 1 pěší divize; mimo to má armáda 3 jezdecké brigády, 2 horské skupiny a 2 pluky pěchoty na koni.

Pěší divise má:

3 pěší pluky; ke každému patří 1 doprovodná baterie 75 mm, dělostřelecký pluk o 4 bateriích 75 mm a 1 baterii 105 mm, jezdecký pluk,

ženijní prapor, zbrojní park, divisní nemocnici.

Jezdecká brigáda má:

3 jezdecké pluky a 1 kulometnou eskadronu, oddíl jezdeckého dělostřelectva (2 baterie 75 mm), jezdecký a ženijní oddíl.

Horská skupina má: 1 pluk horských myslivců, 1 přezvědnou čet, horskou baterii a ženijní rotu. Pluk pěchoty na koni má 2 prapory. Není protiletadlového dělostřelectva.

Ruční zbraně a kulomety jsou ráže 765 mm, pěchota má těžké kulomety Colt a Maxim, lehký kulomet Madsen a pušku Mauser, jezdeckto je vyzbrojeno karabinou Mauser, kopím a šavlí, děla jsou různých typů a zčásti zastaralá.

Výchově důstojníků je věnována značná péče. Dorost důstojníků je vychováván ve voj. akademii v S. Martino, studium trvá 4 léta pro dělostřelectvo a pro ženijní vojsko 6 let. Pro hlavní zbraně jsou zřizovány aplikační kursy až 6měsíční. Mimo to existuje válečná škola (3leté studium, ročně je vyřazeno 40 důstojníků), letecké a spojovací učiliště, tělovýchovná škola a škola pro výchovu poddůstojníků. (E e N, roč. 1932, čís. 11.)

Z cizích revuí.

RIVISTA MILITARE ITALIANA, ročník VII, 1933.

1. číslo — leden 1933.

Pplk. Dr. C. Rostagno: Finanční mobilisace a vedení války 1914 až 1918.

Studie podává přehled zásad, jimiž se ve čtyřech hlavních evropských státech — Německo, Francie, Anglie, Italie — řídila finanční příprava světové války, přechod z mírového do válečného finančního hospodářství (finanční mobilisace) a jimiž byly za války opatrovány peníze k vedení války. Opatření provedená v jednotlivých z těchto států jsou v studii podrobně popsána a doložena statistikami o válečných nákladech, o finančních prostředcích získaných úvěrovými operacemi a o počtu oběživa a o zlatém krytí v jednotlivých údobích války.

Finanční mobilisace byla připravena jen v Německu, které mělo vskutku válečný zlatý poklad zdvojnásobený před samou válkou (r. 1913), příprava ostatních států byla vesměs jen formální (smluvní zajištění peněz vládou u cedulových bank a p.). Cílem finanční mobilisace bylo všeobecně opatření peněz vládě za mobilisace a na začátku války, zajištění peněz pro průmysl rozšiřovaný resp. nově budovaný pro válečnou výrobu a ochrana národního hospodářství před panikou a náhlým náporům věřiteli. Vlády si opatrovaly peníze většinou ve formě zálohy u cedulových bank, začez byla zrušena směnitelnost bankovek za zlato (určen nucený kurs) a o sumu záloh mohl být zvýšen oběh bankovek. Výjimkou byla jen Anglie, která hradila všechny finanční náklady mobilisace za první doby války z peněz ministra pokladu — mohlo se tak však státi jen proto, že Anglie mobilisovala poměrně malé síly (expedicií sbor) a že loďstvo bylo již v míru téměř na válečném počtu.

Vyšší potřeba peněz průmyslu byla zajištěna zvýšením oběhu bankovek a tím rozšířením možností úvěru — toto zvýšení nebylo inflací, neboť zákonné zlaté krytí bylo ve všech státech zachováno; zvýšení množství oběživa bylo umožněno tím, že